

Karta pracy kl. IV -14 maja

Temat zajęć: Warunki życia na lądzie (zapisz go w zeszycie)

Tekst do przeczytania .Przeczytaj uważnie tekst poniżej.

1.Cechy wspólne środowisk lądowych

Pomimo różnorodności środowiska lądowe mają pewne cechy wspólne. Na lądach organizmy poruszają się po stałym podłożu. Powietrze, które jest znacznie rzadsze od wody, także ułatwia poruszanie się , a poza tym zapewnia dostęp do dużych ilości tlenu, co umożliwia organizmom lądowym oddychanie. Niektóre grupy organizmów lądowych- owady, ptaki i niektóre ssaki (nietoperze) – są przystosowane do lotu.

2.Woda

Środowiska lądowe są bardzo zróżnicowane pod względem dostępności wody- od niemal bezwodnych pustyń i półpustyń po wilgotne lasy równikowe, w których codziennie występują intensywne opady deszczu.

Rośliny przystosowują się do życia w tych środowiskach na wiele sposobów. Jedne gromadzą wodę na zapas, inne regularnie pozbywają się jej nadmiaru.

Żyjące w suchym środowisku **kaktusy** gromadzą wodę w zgrubiałych łodygach .

Przywrotnik rośnie w wilgotnym środowisku i musi pozbywać się nadmiaru wody.

Także zwierzęta przebywające w suchych środowiskach wykazują przystosowania do przetrwania w takich warunkach.

żuki zamieszkujące skrajnie suchą Pustynię Namib na zachodnich wybrzeżach południowej Afryki na własnych ciałach zbierają wodę z mgły

żaby muszą przebywać w wilgotnym środowisku by nie wyschła im skóra.

3. Temperatura

Kiedy panuje wysoka temperatura, sposobem na ochłodzenie organizmu jest wyparowanie z niego wody. Zarówno rośliny, jak i zwierzęta pozbywają się w ten sposób nadmiaru ciepła. Gdy temperatura jest zbyt wysoka lub niska, wiele zwierząt zapada w stan odrętwienia lub długotrwałego snu (jeże, nietoperze, świstaki) . Rośliny mogą przetrwać okresy niskiej temperatury (zimy) w postaci kłączy, nasion, cebuli lub nasion.

Jeż przesypia okres zimy

Krokus przetrwał zimę w postaci cebuli schowanej w glebie.

4. Światło

Na lądzie dostęp do światła jest lepszy niż w wodzie. Niektóre rośliny wymagają dużych ilości światła, a inne rosną w cieniu. Na lądzie są też miejsca- np. głębokie jaskinie- do których światło nie dociera.

Szczawik jest rośliną cieniolubną- rośnie na dole gęstych lasów liściastych.

Jaskier jest rośliną światłolubną- rośnie na otwartych przestrzeniach – na łąkach

5. Podłoże

W zależności od rodzaju gleb rosną na niej różne rośliny. Z barwą podłoża często jest związane ubarwienie ciał zwierząt- podobne do podłoża pozwala wtopić się w otoczenie i być niezauważalnym dla wroga. Zwierzęta przystosowały się do poruszania się po podłożu o różnym stopniu twardości, np. kopyta kozicy umożliwiają jej chodzenie po skałach.

Kozica bez problemu porusza się po skalistym podłożu.

Łoś ma szerokie racice, które pomagają mu poruszać się po bagnistym terenie.

Wykonaj zadania umieszczone poniżej. Miłej pracy. Powodzenia .
Zadania wykonujecie w zeszyte z biologii. Robicie zdjęcie i wysyłacie je na adres email: magdalenaradacka@wp.pl .Dzięki temu, że prześlesz kartę pracy będę mogła wystawić Tobie ocenę. Możesz również skontaktować się ze mną za pomocą Messengera.

A.Wymień i zapisz w zeszyte najważniejsze czynniki wpływające na życie organizmów na lądzie

Najważniejsze czynniki wpływające na życie organizmów na lądzie to :

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

B. Przepisz do zeszytu tylko zdania prawdziwe dotyczące znaczenia wody dla organizmów

1. Kaktusy i wielbłądy nie potrzebują wody do życia.
- 2.Woda jest niezbędna do życia wszystkich organizmów.
- 3.Organizmy lądowe nie potrzebują do życia wody.
- 4.Rośliny potrzebują do życia wody, a zwierzęta nie.

C. Wypisz nazwy trzech zwierząt, które zapada w stan odrętwienia lub długotrwałego snu w czasie zimy :

- 1.
- 2.
- 3.

D.Narysuj w zeszyte po jednej roślinie: ceniolubnej i światłolubnej. Nazwy wypisane są poniżej. Sprawdź jak wyglądają w Internecie.

Rośliny ceniolubne	Rośliny światłolubne
niezapominajka	słonecznik
konwalia	jeżówka
przyłuszczka	Stokrotka